

KIMΩΝ.—Αυτός είναι ο Νιρβάνας, Κύριε ἐλέησον (μετράει) μιά, δύο, πέντε, δέκα· δεκατέσσαρες σελίδες! άπορριπτές, πολύ μεγάλο.

Αυτός είναι ο Καρκαδίτσας, αυτός ο Ξενοπούλος, ο Παρφόρας ο Α. ο Β. . . . .

(“Όλοι μαζί φωνάζουνε σαν δαιμονισμένοι)Κάψ’τα ακίσ’τα! σπάσ’τα (ώστόσο σπάνε τ’ετσανταδυό χ’δεικ φλιντσάνια του τίλιου. Άπό μακριά ακούεται μια ραγισμένη καμπάνα που σημαίνει τόν θρονο τής έλλαδικής αναγέννησης. Ο υπερέτης φέρνει ένα μαξιλάρι, το βάζει στα πόδια του Κίμωνα και γονατίζει, γονατίζουν και οι άλλοι δυό κοντά του).

(Παράτας 30-9-06) ο υποβολέας

Γ. Σ. ΖΟΥΦΡΕΣ

ΘΕΑΤΙΚΑ

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΙΚΟΥ

Είναι αρκετά γνωστές οι ιδέες του «Νουμά» για τ’εθεατρικά ζητήματα που να μην υπάρχει πια ανάγκη να ξαναγυρίσουμε στα ίδια πράγματα και να ξαναπούμε τ’ε ίδια λόγια. Σε όσα πέρσε έγγραφα, ξεταζόντας το πρόγραμμα του Βασιλικού, δεν έχω να προστίσω σχεδόν τίποτα. Είν’ αλήθεια πως έγινε κάποια αλλαγή και πως ο κ. Βλάχος μπήκε στη θέση του κ. Οικονόμου. Μά’τα’τα έπειδή ή αλλαγή αυτή μας κόβει κάθε ελπίδα που είχαμε για’ μια θεατρική αναγέννηση θαρρούμε, μάταιο και να συζητήσουμε καν. Άν το περασμένο χρόνο μιλήσαμε κάπως πλατύτερα, το καναμε γιατί κι’ ο κ. Οικονόμου και το δραματολογίο του αξίζανε κάποια συζήτηση, μά’τα’τα τί να πρωτοποιή κανείς και τί να πρωτοσχολήσει. Δεν έχουμε καμιά διάθεση να ξετάσουμε τ’ε έργα που θ’ε παιχτούνε. Άνήκουε όλα στην τάξη τής φάρσας, ή είναι ελαφρές κωμωδίτσες και κωμικά δραματάκια τής φρασεολογικής σχολής από κείνα που βάζουν την εύκολη φιλοσοφία και την εύκολη τέχνη στη σκηνή και συναρπάζουν τον κ. Βλάχο. Αυτούμαστε που τό λέμε έτσι, μας φαίνεται όμως τόσο καθαρό και ξάστερο που δεν μπορούμε να τ’ε κρύψουμε. Ο κ. διευθυντής δεν έχει την έννοια του αληθινού, του πραγματικού θεάτρου. Είναι ιδέα μας μόνο και τίποτα περισσότερο. Μπορεί και να γελοιάμαστε πάλι.

Ο Γκαίτε με τ’ε «Φουστ» ο Σαίξπηρ με τ’ε «Χειμωνιάτικο παραμύθι» ο Γλιλνάρτσερ, ο Hauptmann με τ’ε έργα τους που έσκόρπισαν λίγη ζωή στο Βασιλικό, εβύστηκαν με μια μονοκοντυλιά του κ. Βλάχου, μόνο και μόνο γιατί εΐτανε μεταφρασμένα στη γλώσσα τής ζωής και τής αλήθειας κ’έως ίσως γιατί ή ψυχή τους εΐτανε δημοτική. Και στη θέση αυτών μπήκαν ή «Όδός του Μαρτυρίου» κι’ άλλες συμπάθειες του κ. διευθυντή. Παρατηρήστε όμως κάτι πολύ περίεργο· ο κ. Βλάχος καταφέρει να ψάχνει και να βρίσκει έργα που μόνο στην καθαρεύουσα μπορεί να τ’ε φανταστείς γραμμένα. Πλήθος τέτοια με παλιές ιδέες, παλιά τέχνη, παλιά γούστα βρίσκονται φέτος στο πρόγραμμα, όλα με ψυχή υπερχαρούσα.

Αυτό με λίγα λόγια είναι τ’ε φετεινό δραματολόγιο. Δεν αξίζει κανείς να ξετάσει ένα ένα έργα και ποιητές. Άν ξεταρίσουμε δυό τρεις κλασικούς πιά, οι άλλοι είναι από κείνους που λέγονται στην πατρίδα τους συγγραφείς τής πολυτελείας. Τ’ε θέατρο, τ’ε πραγματικό όμως κι’ όχι τ’ε του κ. Βλάχου,

δεν έχει να χάσει τίποτα κι’ ε λείφουνε. Στους τόπους όπου άνθίζει ή φιλολογία τέτοιοι συγγραφείς φυτρώνουν κοντά στους άλλους τους διαλεγτούς χωρίς κανένα λόγο. Είναι κι’ αυτή μια πολυτέλεια του θεάτρου, πολλές φορές επικίνδυνη. Ναί μά’ μια έθνική σκηνή έχει άλλες υποχρεώσεις κι’ άλλα πράγματα να παρουσιάσει σ’ ένα κοινό άπλαστο ακόμα που μόλις αρχίζει να ανοίγει την ψυχή του για να δεχτεί την τέχνη. Πολλά όμως εΐπα που δεν αξίζουνε τον κόπο.

Α. ΣΙΓΑΝΟΣ

**Ο “ΝΟΥΜΑΣ”,
ΚΑΙ Ο κ. ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΣ
ΕΠΙΣΤΟΛΗ ΤΟΥ κ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ**

(Άπό την « Άκρόπολη» τής περασμένης Κυριακής, σελ. 1, στηλ. 2).

Κατά την άρχην τής ήθογραφίας τής Κυβέλης υπό του κ. Σταθοπούλου, ο κ. Ταγκόπουλος έγραψε άρθρον εις τ’ε “Αστυ” καταδικάζων τον κ. Σταθοπούλον διά τήν “άνάμειν” του εις αυτό τ’ε ζήτημα. Κατόπιν όμως άναγνωρίσας, ότι παρεδύθη, έγραψε τήν εξής επιστολήν τήν όποιαν “εύχαριστώς” δημοσιεύομεν.

ΑΘΗΝΑ, 30 9)06

Φίλε κ. Διευθυντή,

Στό σημερινό του χρονογράφημα ο φίλος μου Τιμ. Σταθ. παραπονιέται— με περισσή ευγένεια, τ’ε δημολογώ, ύστερα μάλιστα από τήν κ’επως άγρια επίθεση μου— πως τόν άδικησα σχολιάζοντας σε κάποιο άρθρο μου τ’ε “Ανάγνωμά” του για τήν Κυβέλη και τ’ε Θεωρίδη. Τά παράπονα του φίλου μου τ’ε βρίσκω δικαιοτάτα και του χρωστάω μια εξήγηση, που τ’ε του τ’ε δίνω με μεγάλη μου εύχαριστηση.

Όταν είδα να κάνει ανάγνωσμα τόν κοινό μας φίλο, τ’ε Θεωρίδη, άγανάχτησα με τήν άναρμοσματοποίηση ενός άγαπητού μου φίλου και με τ’ε κατακλύσιμα ενός άλλου φίλου μου και τόσο δυνατού και πρωτότυπου χρονογράφου στην τάξη των άναγνωσματογράφων. «Πάει, εΐπα, χάνουμε τ’ε Σταθόπουλο κι’ από φίλο κι’ από καλοσυνείδητο δημοσιογράφο». Και λυπήθηκα κατάκαρδα.

Εύτυχώς ο Σταθ. μας βεβαίως, και δεν έχουμε κανένα λόγο να μην τόν πιστέψουμε, ότι γράφοντας αυτός για τ’ε Θεωρίδη τόν έσωσε από τ’ε νύχια πέντε τουλάχιστο άναγνωσματογράφων, εΐθυσίασε δηλ. τόν εκυτό του για να σώσει τ’ε φίλο του. Τέτια αυτόθυσία είναι σ’ε αλήθεια αξία σεβασμού. Κι’ όταν σ’ε αυτή τήν αυτόθυσία προστέσει κανείς και τ’ε μοναδική έπιτυχία του άναγνώσματος (που, όπως γράφεται, δεν είναι πια ανάγνωσμα αλλά βαθιά ψυχολογική μελέτη πρώτης σειράς, χτισμένη πάνου στην αλήθεια), παύει πια να κατακρίνει τ’ε Σταθόπουλο και πηγαινέει και τ’ε σφίγγει με αγάπη και μ’ε ένθουσιασμό τ’ε χέρι.

Σ’ε αυτή τήν εύχαριστη θέση βρίσκουμαι κι’ εγώ σήμερα. Και σ’ε παρακαλώ να μου δώσετε για γνώινά στην άγαπημένη «Άκρόπολη» για να φωνάξω άπ’ε αυτή στο Σταθόπουλο πως τόν άδικησα.

Πρόθυμος φίλος
Α. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΕΛΕΥΤΑΙΟΣ

Γεννήθηκε και μεγάλωσε στο κλεισμένο εκείνο σπίτι με τ’ε σιδερόπορτα στην μπασιά του κήπου, που εδώ και τόσα χρόνια δεν τό φώτισε καμιά άχτίδα του ήλιου του κόσμου του άλλου.

Τ’ε τελευταίο φώς του σπιτιού εΐτανε τ’ε φώς τής μεγάλης κέρυνης λαμπάδας που εφώτισε ένα βράδι τ’ε Δεκέβρη ένα κάταστρο και σωμένο κεφάλι γέρου ξαπλωμένου στο σάβανό του.

Αυτός εΐχε π’ε πολλά ακόμα χρόνια ν’εβρη· δύο-δεκα ή δεκαπέντε. Έγυριζε για να σκοτώσ’ε τόν καιρό του και να λησμονήσ’ε τί εΐταν.

“Ω! Και να μή ξαναγυρίσει σ’ε αυτό τ’ε ρηγάδι.

Τόνωισε ότκν εγύρισε τ’ε μεγάλο κλειδί στην κλειδαρότρουπα και ή σιδερόπορτα ή μεγάλη εστίναζε άπάνω στους άρμούς τής.

Σ’ε αυτά τ’ε ξενηταμένου χτύπησε σαν ένα «Δόξα Σοι ο Θεός» κ’ε ύστερα από μια στιγμή παλίσά να τ’ε εΐπαν «Όλα μου έσκουριάσαν κι’ άγριο που θ’ε τελειώσ’ε και Συ θ’ε σωριασθώ χάμου σκόνη πια άνώφελου μετάλλου».

Στους διαδρόμους άναγκάστηκε να πηγαινει με σηκωμένο τ’ε μπαστουνί. Ένας ελόκληρος κόσμος άπλώνονταν μπροστά του, μια κοινωνία άραχνών, που ύφαιναν άργά σιγά με ύπομονή άνέμους στους τοίχους και τ’ε θόλους τ’ε ψφιδωτούς, εκεί που ύψώνονταν άλλοτε τ’ε παράστημα ψηλού προγόνου τής γενιάς αυτής.

Και ήσαν όλα τ’ε ίδια, δεμένα όλα με τ’ε άργαλειούς των άραχνών τ’ε λεπτούς, τ’ε πολύτροπους, σαν κάποια μοίρα να τ’ε εδεινεί όλα στον ίδιο πέπλο μιας λησμονημένης ζωής παραλυμένης άγγελικά μ’ε άγγαλιά μ’ε έναν ύπνο ή ένα θάνατο. Ένα στρώμα ακόμα σκόνης τ’ε εΐταίπαζε σ’ε να τ’ε προστάτευε από τ’ε ξεθώριασμα του καιρού.

Κι’ εκείνος που ξαναγύρισε τ’ε βρήκε παλιωμένα με κάποια κισριάδα όλα. Σκιερούς τ’ε τοίχους και σκιερώτερες ακόμα τ’ε στοές του διαδρόμου, στοές σπιτιού παλιού φράγκικου ρυθμού, τ’ε στοές των ύπογειών των αιώνια σκοτεινών.

Ένα πραγματικό παρελθόν εδώ μέσα θρονιασμένο σ’ε όλα τ’ε έπιπλα και τ’ε μέταλλα που εχρησίμευαν για θώρακες στους παλιούς και σπαθιά και οικόσημα ακριβά στους άλλους και για λάμπες έπειτα παρασήμων στα στήθη των τελευταίων.

Κι’ ανέθηκε στην άχαρη σκλα, στο μεγάλο δωμάτιο με τ’ε θεόρατη θερμάστρα και τήν πανώρια κρεμαστή λάμπα και τ’ε παλιό μεγάλο ρολόι του τοίχου που έφεραν από τ’ε Βενετία τότε που ο πρόπαππος εΐταν ακόμα παιδί. Ένα ρολόι που έμέτρησε ζωές ελόκληρες εδώ μέσα και σταματήσε τις ήμέρες που γεννήθηκε αυτός καθώς τ’ε φαν, κι’ εμεις άνώφελο και ξεκούρνιαστο για πάντα, σ’ε να μην εΐταν άλλος άπόγονος για να ξανακαστήσ’ε τ’ε σπίτι από τ’ε λήθαργό του με τ’ε σειρά τής ζωής που θ’ε τ’ε άφηνη κληρονομιά, όπως του άφηκαν οι άλλοι, σ’ε να μην εΐταν όπως οι άλλοι με τήν άξίωση να μετρηθ’ε κι’ αυτ’ουνού ή ζωή από τ’ε ίδιο ρολόι. Και τ’ε παρ’επ’ε αυτό τ’ε τελευταίο με μια φοιχτή σκέψη τόν έκαμαν να βλέπη στη θέση του ρολογιού, τ’ε λείψανο τής καλής του μοίρας με τ’ε ζωή βαθιά κοιμισμένη στα παγωμένα σπλάχνα. Γύρω του ακόμα οι άρχνες ακούραστα και άλύπητα έπλεγαν με τ’ε μεγάλα τους δάχτυλα, σ’ε να τ’ε ύφαιναν τ’ε σάβανό του.

Κι’ εφοβήθηκε αν ύπήρχε και άνιτριχίασε στην

